

Cena prenumeraty:

w ŁODZI:
Kwartalnie Mk. 14.40
Miesięczn. „ 4.80
Za roznoszenie
70 fen. miesięcznie.
Z przes. pocztową:
Kwartalnie Mk. 19.50
Miesięczn. „ 6.50

Kalendarzyk:

Piat. 30.V Feliksa.
Sob. 31.V Anieli.
Niedz. 1.VI Bł. Jakóba Strz.
Pon. 2.VI Marcel. i Blan.

Redakcja

w Łodzi
Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28.

ROZWOJ

dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Piątek, dnia 30 maja 1919 roku.

Można zamawiać „Rozwój”: w PABJANICACH u p. Groblińskiego, Nowy Rynek, Kiosk; w ZGIERZU u p. Lacha, Kiosk

CENA OGŁOSZEN: Przed tekstem lub w tekście 2 marki, za tekstem 65 fenigów, nekrologi 1 marka za wiersz petitowy. Drobne ogłoszenia 10 kpn. w wiersz. Najmniej 80 fen. Ogłoszenia zamiejscowe 10 procent drożej. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne.

Jak sprzedawano Polskę.

Protokół z posiedzenia, odbytego dn. 22 grudnia 1917 r., pomiędzy przedstawicielami rządu bolszewickiego, a władzami wojskowymi niemieckimi. Dłhny pakt wydający na zgubę naród polski. Niemcy wyraźnie projektowali aneksję Zagłębia Dąbrowskiego oraz opanowanie nafcianego przemysłu w Galicji. Bolszewicy zobowiązali się szerzyć propagandę wywrotną w Polsce i protestować przeciwko organizowaniu armji polskiej.

Ze strony bolszewickiej brali udział: Krylenko, Wołodarskij (kom. do spraw prasowych), Zalkind, Uryckij, Fajerabend, Antonew (b. minister wojny), Dzierżyński, Kurdjanow, Skrypkin. Ze strony niemieckiej: von Gidegen, Tanba uer, Erich, von Schetemann, Raut.

Po odbytych rokowaniach osiągnięto następujące porozumienie:

- 1) Rząd niemiecki kieruje polityką Polski.
- 2) Rząd rosyjski w żadnym wypadku nie wtrąca się do spraw związanych z rządem Polską, wobec czego niema prawa protestu, ani interpelacji w sprawach: a) aneksji Zagłębia Dąbrowskiego, węglowego i metalurgicznego, b) nieprzyznania prawa osobom narodowości polskiej do udziału w eksploatacji przemysłu nafcianego w Galicji, c) wyodrębnienia i rządzenia prowincją Chełmską.
- 3) Rada komisarzy ludowych ma prawo porozumiewać się z ośrodkami rewolucyjno-demokratycznymi, które powstały w Polsce, dla propagandy idei rewolucji socjalistycznej, za pomo-

cą posyłania do Polski agitatorów, którzy muszą być zarejestrowani zarówno w niemieckim biurze wywiadowczym w Petersburgu, jak i w Warszawie.

4) Posyłanie agitatorów do Niemiec i Austrii przez Radę komisarzy ludowych zostaje wstrzymane.

5) Rada komisarzy ludowych zobowiązuje się śledzić polskie grupy szowinistyczne w celu przeszkodzenia im w werbowaniu ochotników.

6) Przekroczenie przez oddziały polskie granic Litwy, Ukrainy północnej i północno-zachodniej (P) będzie uważane przez Rosję za akt wypowiedzenia wojny przez Polskę Niemcom i Austrii, i Rosja w tym wypadku zobowiązuje się współdziałać z Niemcami i Austrią w celu zupełnego zniszczenia tych oddziałów.

7) Rada komisarzy ludowych zobowiązuje się protestować wobec przyszłego kongresu pokojowego, w imię socjalizmu i zniesienia wojen, przeciwko stworzeniu armji polskiej i polskiego ministerjum wojny.

niem dalszych ośrodków przemysłu włókienniczego znajdują się w toku (Tomaszów Rawski, Zduńska Wola).

Gorzej przedstawia się sprawa przemysłu mechanicznego, z powodu wysokich płac robotniczych.

Staraniem wydziału metalowego została otwarta huta „Raków” pod Częstochową i zaopatrzona w koks, surowkę. Jednocześnie wydział zawarł umowę z hutą, oddając jej pomieszczenia wyżej surowce do przeróbki, gwarantując jej nabycie produkcji dla zamówień rządowych i prywatnych na przeciąg trzech miesięcy. Podobną umowę wydział zawarł z hutą sosnowieckiego Towarzystwa w Zawierciu. Wydział zamierza rozdzielić wyprodukowany w hutach metal pomiędzy fabryki już uruchomione, lub mające się wkrótce uruchomić, aby w ten sposób zaradzić jednej z najważniejszych przyczyn bezczynności fabryk, a mianowicie brak surowca. Drugim źródłem zaopatrzenia fabryk w żelazo będą składy żelaza i metali, przywożonych obecnie z etapów wschodnich. Wydział ma na celu współdziałanie w sprawie jaknajszybszego uruchomienia zakładów Starachowickich i Ostrowieckich.

Energiczną działalność prowadzi wydział przemysłu budowlanego. Dotychczas uruchomione zostało 8 cegielni w b. Królestwie polskim, w toku zaś znajduje się uruchomienie dalszych 6-ju. Zostały uruchomione 3 huty szklane, a w bliskiej przyszłości uruchomione zostanie dalszych 8. Wydział budowlany prowadzi akcje w kierunku uruchomienia cementowni i wapiarek.

Zcentralizowanie zakupu surowców i maszyn w celu uniknięcia podbijania cen przez rozstrzelanie akcji prowadzi Sekcja IV (Handlu) drogą normowania zakupu zagranicą. Rząd polski zagwarantował 20,000,000 funtów sterlingów na zakup bawełny i wełny.

Dla unormowania naszych stosunków handlowych zagranicą została zaprowadzona jednolita organizacja zakupu wę, Francji, Anglii i Włoszech. W toku znajduje się także organizacja w krajach poaustriackich i rzeszą niemiecką. Pierwszymi przedmiotami eksportu naszego stawni węgiel, koks, produkty ropy, ziemniaki i drzewo. Pierwszymi produktami importu: maszyny i surowce. W zakupach surowców tendencją ministerstwa jest ożywienie naszego przemysłu garbarskiego przez dostarczenie z Jugosławii, Szwecji, Austrii i Francji garbników, oraz uruchomienie przemysłu włókienniczego przez sprowadzenie bawełny, wełny, pasów i części maszyn z zagranicy. W toku jest sprawa przydziału surowców z masy likwidacyjnej poaustriackiej. Poważną pozycję w imporcie odgrywa ferro-mangan, konieczny dla fabrykacji żelaza i stali. Ferro-mangan znajduje się częściowo już w drodze ze Szwecji, Francji i południowej Rosji. Przewidywać należy, że w ciągu jednego do dwóch miesięcy uruchomiona zostanie pożądana ilość fabryk przemysłu metalowego, zależnych od dowozu tego artykułu.

Trudności, spowodowane kwestją nieunormowania dróg transportowych i niedostatecznego tonażu, w pewnej mierze zostały uchylone.

O uruchomieniu polskiego przemysłu.

Na zjeździe dziennikarzy prowincjonalnych w Warszawie, który odbył się w dniu 26, 27 i 28 b. m., delegat ministerjum dał obszernie sprawozdanie w ważnej kwestji uruchomienia polskiego przemysłu. Z pracą tą dzielimy się z naszymi czytelnikami:

Organizacja ministerjum przemysłu i handlu prowizorycznie została ukończona. Zakres działalności ministerstwa zasadniczo rozpada się na cztery działy. Dział pierwszy—zagadnienia przemysłowe wogóle i przejściowe stosunki w przemyśle naszym (sekcja I—przemysłu i sekcja VI—odbudowy przemysłu). Dział drugi—zagadnienia handlowe. Dział trzeci—sprawy górniczo-hutnicze i sprawy ogólne oraz przydatne.

Kapitałna sprawa uruchomienia naszego przemysłu znalazła swój właściwy wyraz przez ściśle współdziałanie sekcji przemysłu z sekcją handlu. Najistotniejszy warunek renowacji naszego życia przemysłowego, a mianowicie dostarczenie surowca i maszyn, znajduje już swe bliskie urzeczywistnienie. Obok tej troski kierunek obecny ministerstwa chce stworzyć prywatnej inicjatywie przemysłowej możliwe warunki rozwoju przez wydatną pomoc finansową Państwa.

Obok finansowej pomocy jest unormowanie życia gospodarczego, zgodnie z wymogami Państwa i narodu. Zład też zniesienie niektórych ograniczeń handlu wewnętrznego. Zniesienie do niedawna istniejącej sekcji surowców, miało na

celu poparcie inicjatywy indywidualnej z równoczesną pomocą gotówkową.

W niedługim czasie, drogą ustawodawczą, ma zostać przyznany fundusz dla uruchomienia przemysłu, z którego na poczet odszkodowań wojennych przedsiębiorstwa czerpać mogłyby kapitał, konieczny dla restytucji przemysłowej. Dotąd uzyskany został kapitał 75,000,000-wy na pokrycie potrzeb przedsiębiorstw, będących już w ruchu. Subsydja te wydawane są zgodnie z przepisami w formie ulgowych pożyczek amortyzacyjnych.

Dając pole inicjatywie prywatnej, ministerstwo prowadzić jest jednak zmuszone pod zarządem państwowym te fabryki, które z tych lub innych względów nie decydują się na uruchomienie.

Usiłowania rządowe w kierunku uruchomienia przemysłu, streścić można do trzech punktów zasadniczych: po pierwsze ułatwianie fabrykantom nabycia surowca, po drugie udzielanie zamówień i po trzecie zaopatrywanie w środki obrotowe w sposób powyżej wymieniony. Jeśli chodzi o bliższe dane co do fabryk już uruchomionych, podkreślić musimy uruchomienie dużej części tkalni i przedziałni w Łodzi, które pracują dla ministerstwa spraw wojskowych, 30 fabryk w Białymstoku, wyłącznie przemysłu włókienniczego, fabryki Borsta w Zgierzu i w Białej Cieszyńskiej oraz w Bielsku. Prace nad uruchomie-

Wycieczki dróg lądowych Ministerstwo Przemysłu i Handlu uzyskało bezpośrednią komunikację z Francją, Szwajcarią i Włochami w postaci jednego tygodniowo pociągu ciężarowego. Pociąg ten na równi z przybywającymi do Polski pociągami wojskowymi zasila w drodze powrotnej słaby tabór miejscowy.

Walka ze szpiegostwem.

Donoszą nam ze sfer wojskowych: W ostatnich dniach mnożą się pogłoski, rozsiewane przez ludzi nieodpowiedzialnych, jakoby Niemcy zamierzali wtargnąć w granice Polski. Ze względu na powagę chwili, społeczeństwo musi na wszelki wypadek zachować równowagę, a przede wszystkim przeciwdziałać pogłoskom różnymi i złośliwie rozszerzanym, mającym na celu wprowadzenie zamętu. Należy zaufać naczelnemu dowództwu, które nie lekceważąc żadnego niebez-

pieczeństwa, strzeże bacznie naszych granic i nie dopuści, ażeby wróg zaskoczył nas zniemacka. Każdy polak i obywatel polski musi pamiętać, że wrogowie naszego państwa utrzymują całe zastępy zorganizowanych i wyszkolonych szpiegów, którzy mają za zadanie wyłudzać i wykraść tajemnice wojskowe i rozpowszechniać niepokojące wieści. W obecnej chwili najważniejszym obowiązkiem narodu jest zwrócenie uwagi na wszelkie podejrzanym indywidualia i celowe paralizowanie ich zadań. Solidarna i roztropna postawa społeczeństwa może przyczynić się w wysokim stopniu do złamania wrogiem nam akcji szpiegowskiej w kraju. Przedewszystkiem należy wystrzegać się w miejscach prywatnych i publicznych prowadzenia dyskusji o sprawach i sytuacji wojskowej, nie opowiadać rzeczy tyjących się wewnętrznego położenia kraju, jego zasobów, materiałów i wogóle wszystkiego, co może być jakimkolwiek źródłem nieprzyjacielskiego wywiadu. Zdemaskowanych szpiegów należy oddawać w ręce właściwej władzy.

Obrona naszych kresów.

Warszawa, 29 maja. (PAT.) Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z dnia 29-go b. m.

Front galicyjski: Zwycięskie wojska nasze przekroczyły całą linię Gniłej Lipy i obsadziły szereg wsi na wschodnim brzegu tej rzeki. 28-go maja zdobyty został Złoczów, gdzie wpadły w nasze ręce bardzo bogate składy materiałów wojennych, działa, kulomioty, tabory kolejowe i większa ilość jeńców. Zdobyte dotychczas nie zdolano zliczyć. Wojska generała Iwaszkiewicza nawiązały łączność samochodami z dywizją strzelców generała Żeligowskiego, przybyłą z pod Odessy.

Front wołyński: Bez zmiany.

Front litewsko-białoruski: Na froncie litewskim utarczki patroli wywiadowczych. Na odcinku pińskim walki trwają nadal. Piechota nasza dokazuje cudów waleczności, odrzucając ciągłe kontrataki bolszewików na zdobyte przez nas pozycje. Po ciężkim boju zajęta została ufortyfikowana wieś Glinka przez 9-ą kompanię 34-go pułku piechoty pod dowództwem porucznika Budyńskiego, który w walce tej zginął śmiercią bohaterską. Zdobyte zostały również wsie Widibor, Stolnia i Osowa.

Wz. szefa sztabu gen.
podpisano *Haller*, pułkownik.

Mordy i pożogi hajdamaków.

Krasne i Złoczów w płomieniach.

Dzienniki zamieszczają straszne szczegóły o odwrócie ukraińskim. Znaczą oni swój odwrót mordem i zgłuszczaniem. Wszystkie przedmieścia Krasnego puścili z dymem. W Złoczowie po odwrócie ukraińców wybuchł pożar. Miasto stoi w płomieniach.

Zajęcie Złoczowa.

Korespondent wojenny „Gazety Porannej“ donosi: Zwycięskie wojska po stoczeniu licznych i pomyślnych walk wkroczyły wczoraj o godzinie 8.30 rano do Złoczowa. Entuzjazm wśród ludności nieopisałny. Z Kałusza donoszą, że do

szeregów naszych zgłosiło się bardzo wielu ochotników.

Morderstwo hr. Starzyńskiego.

Korespondent wojenny „Gazety Porannej“ donosi: Dnia 25 b. m. wataha ukraińska, w tym 4 oficerów, wywleka z pałacu w Podkaminie Leonarda hr. Starzyńskiego i jego żonę Zofię i w bestjański sposób oboje zamordowali. Znamienią jest rzeczą, że mordu dokonywali oficerowie, a nie żołnierze. W pogrzebie nieszczęśliwych ofiar wzięła udział ludność obu narodowości, okazując żal głęboki. Według informacji, klasztor w Podkaminie został zupełnie zniszczony.

Na ziemiach Rzeczypospolitej.

Zamordowanie 4-oh kapitanów przez rusinów.

Warszawa. (Tel.) Książd arcyb. Bilczewski przesłał ze Lwowa do prezydenta Paderewskiego depeszę, w której prosi o zawiadomienie członków konferencji pokojowej w Paryżu, że ukraińcy, ustępując przed wojskami polskimi, mordują kapitanów i bezbronną ludność polską. Dotychczas stwierdzono, że w samym powiecie lwowskim zamordowali czterech kapitanów: Czyżewskiego ze Skolnika, Henela z Białki Szlacheckiej-Pogranicza, Sarnika z Pustomyt i Bilcharskiego z Rakowca. Przeciw temu barbarzyństwu zakłada arcybiskup uroczysty protest i wzywa przywódców ukraińskich przed sąd Kongresu pokojowego.

Tajny skład broni.

P. A. T. donosi z Białegostoku: Milicja ludowa wykryła dnia 28-go b. m. w Białymstoku, przy ul. Lipowej, tajny skład broni. Zabrano 45 karabinów i 1 kulomiot. Właściciela domu aresztowano, a właściciel składu umknął. Obaj są żydami.

Koalicja zajmuje się przygotowaniem wojennymi Niemcami.

Poznań, 27 maja. Pisma berlińskie zamieszczają następującą depeszę z Wersalu:

Rada pięciu zajmowała się w dniu 24 bm. położeniem Rusinów na Węgrzech, skargami polaków na przygotowania wojenne i prowokacje Niemców w Poznańskiem i na Górnym Śląsku, położeniem w prowincjach nadbałtyckich i protestem rządu belgijskiego w sprawie kradzieży dokumentów dyplomatycznych przez Niemców w czasie okupacji.

Bandytyzm.

Sandomierz, 29 maja. (PAT.) 25-go b. m. dwaj uzbrojeni bandyci napadli na mieszkanie pani Kutowskiej z Lipniczek, zrabowali 2,000 koron i 800 rubli. 27 maja napadło na dwór Janowice, własność państwa Franciszka Rupniewskiego, 8 zamaskowanych i uzbrojonych bandytów. Dawszy do właściciela bezskuteczny strzał, pobili go i zrabowali biżuterję wartość 7,000 koron.

Więć nie podpiszą?

ALIN, 29 kwietnia (PAT). Niezawisli socjaliści z goryczą zaznaczają, że komunistów udaremnił ich usiłowanie, zmierzające do tego, by nakłonić socjalistów większość do podpisania warunków pokojowych.

Miła perspektywa.

Paryż, 29 maja (PAT). Generał Fayolle, który dowodził francuskimi armiami okupacyjnymi, przybył 26 bm. do Koblenecji w celu narady z generałem Liggettem w sprawie planu marszu w głąb Niemiec na wypadek niepodpisania traktatu pokojowego.

Zabronienie.

Ljon, 29 maja (PAT). Najwyższa rada ekonomiczna postanowiła przedsięwziąć środki, aby uniemożliwić Niemcom sprzeciwienie się intencjom pokojowym za pomocą wywozu do krajów neutralnych zbyt wielkiej ilości barwników, oraz produktów chemicznych.

Postawa Szwajcarii.

Nauon, 29 maja (PAT). Rada związkowa dała odpowiedź odmowną na notę ententy, wzywającą Szwajcarię do nowej blokady Niemiec.

Ukraińcy usiłują zatrzymać polski atak.

Lwów, 29 maja (PAT). Na podstawie zeznań wziętych do niewoli oficerów sztabu ukraińskiego można wnioskować, że nastąpiło definitywne połączenie armii ukraińskiej z bolszewikami. Zacięty opór w Galicji wschodniej, szczególnie nad Gniłą Lipą i w innych punktach wskazuje na usiłowanie ukraińców zupełnego przegrupowania się na tym froncie.

Zabiegi hajdamaków.

Kraków, 29 maja (PAT). Jeżeli Galicja wschodnia nie ma być częścią składową suwerennej republiki ukraińskiej, niechaj że będzie wraz z Ukrainą składową częścią federacji rosyjskiej. Oto najnowsza orientacja ukraińców galicyjskich, wytworzona w Pradze przy pomocy dyplomacji czeskiej. Członkowie ukraińskiej delegacji pokojowej w Paryżu odbywają od kilku dni narady z Sazonowem i ks. Lwowem.

Chcą polaka.

Cieszyn, 29 maja (PAT). Rada narodowa, wskutek żądania delegacji robotniczej górników z Orłowej i z Łaz, złożyła w komisji międzysojuszniczej w Cieszynie petycję o wyrobienie powrotu do kopalni „Nowy Szyb“ dawnego zarządzającego inżyniera Sykały. Sykałę aresztowali w styczniu czesi i w jego miejsce mianowali młodego politykmana Goldszterna. Nieudalstwu Goldszterna przypisują górnicy katastrofę.

Cieszyn, 29 maja (PAT). „Narodni Listy“, powołując się na listy prywatne, twierdzą, że wśród ofiar wybuchu był tylko jeden polak, reszta zaś czesi, choć w ostatecznym obrachunku okazało się, że wśród ofiar katastrofy było 21 Czechów a 75 Polaków.

Niebywałym oszczerstwem jest twierdzenie, że w dniu katastrofy polacy ostrzegali górników Polaków przed wjeżdżaniem do szybu i że wybuch nastąpił daleko od miejsca, gdzie strzelano, strzelano zaś bezpiecznym dynamonem, że wreszcie ludzie się tłoczyli przy szybie jeszcze przed wybuchem, z czego naturalnie każą się „Narodni Listy“ domyslać, że to polacy dokonali zamachu.

Pieniądze miejskie.

Cieszyn, 29 maja (PAT). Miasto Bielsk na Śląsku Cieszyńskim za zgodą rady narodowej puścił w obieg miejskie banknoty 2-koronowe w kwocie pół miliona.

W Zakaspijskim kraju.

Krasnowódz, 29 maja (PAT). W głębi kraju trwają dalej zaburzenia, podsypane przez Komitet jednocy i postępu (zwolennicy Niemców). Bolszewicy pobili wojska kaspijskie i zdobyli oazę Merw. Położenie jest poważne. Wojskom kaspijskim nie można ufać.

Florentyna-Lucja Konowa

żona Zenona Kona, dyrektora banku kupieckiego Łódzkiego

opatrzona św. Sakramentami, zmarła po ciężkich cierpieniach w dn.
28 maja 1919 r., przeżywszy lat 48.

Pogrzebi w głębokim smutku mąż i synowie zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na nabożeństwo żałobne, odbyć się mające w kościele św. Krzyża, w piątek, 30-go maja, o godz. 11 rano i na wyprowadzenie zwłok po skończonym nabożeństwie na Stary cmentarz katolicki.

985—1

Jeszcze jeden ciekawy dokument.

Obecnie gdy przedstawiciele Niemiec usiłują zrzucić z siebie odpowiedzialność za wywołanie wojny, ciekawy dokument stanowią rewelacje dzienników niemieckich. „Frankfurter Ztg.” z ubiegłego piątku powtarza za „Deutsche Politik” zasadniczy ustęp memorjału austro-węgierskiego, który służył za podstawę potwornej umowy, na zasadzie której miała wybuchnąć wojna. Memorjał ten, jak wiadomo wysłany wraz z listem Franciszka Józefa do Wilhelma II, wyjaśnia powody, dla których Austro-Węgry pragnęły zgnieść Serbję.

Nic równie trafnie nie oświeca psychiki sprawców wojny. Memorjał ten był zredagowanym przed zamordowaniem Franciszka Ferdynanda

w Sarajewie. Dodano doń prosto parę wierszy post scriptum w celu zanotowania zamachu. Rządy w Wiedniu i Berlinie odegrały zatem komedię jedyną w dziejach świata, skoro utrzymywały, że nie mogły oprzeć się łom, a ludy ich oburzeniu, spowodowanym przez śmierć arcyksięcia. Cała kampanja prasy austro-niemieckiej w lipcu 1914 przeciw Serbji, żądająca zemsty, była jedynie lśnieniem, które miało ukryć premedytację wojny. Lud niemiecki pozwolił rozwinąć się tej kampanji, skoro się rzucił na Belgję i Francję, to stał się dobrowolnie współnikiem napaści, której sprężyny łatwo mógł wykryć a organizatorów zdemaskować.

Jaki kurs mają pieniądze.

Cieszyn, 29 maja (PAT.) Za wypuszczone przez miasto Cieszyn banknoty wartości koronowej płacą we Wiedniu i kor. 60 hal.

Popularność dyktatury proletariatu.

Lyon, 29 maja (PAT.) Ludność węgierska po wsiach wszędzie z radością wita wojsko rumuńskie jako zbawcę od dyktatury proletariatu.

W Rosji.

Paryż, 29 maja (PAT.) Admirał Kołczak i generał Denikin potwierdzili zupełnie tożsamość ich poglądów na zasadnicze cele. Kołczak i Denikin mają się spotkać i zdecydować sprawę jednolitego dowództwa.

Konferencja w sprawie szkół zawodowych.

a) Zapowiedziana konferencja w sprawie szkół zawodowych zgromadziła wczoraj do lokalu Giełdy liczny zastęp przedstawicieli najważniejszych instytucji społecznych.

O godz. 10 i pół rano zebranie zagał p. Miklaszewski, zapraszając do stołu prezydjalnego pp. dr. J. Konica, inż. E. Wagnera, dyr. W. Klossa oraz inż. B. Gutkego.

Dyskusja utrzymana była w granicach zasadniczego omówienia typów szkoły.

W sprawie szkół handlowych zabierali głos pp. Adamowicz, prezydent m. Pabjanic p. Markowski, dr. Konic, S. Lipiński, Kloss, Widawski i inni.

P. Adamowicz złożył wniosek, aby Sekcja 3-cia wpływała na ministerjum w celu wprowadzenia nowego typu szkoły ogólnokształcącej. Szkoła taka osiąga praktyczne rezultaty, gdyż młodzież nabywa niektóre wiadomości z dziedziny handlu i przemysłu. P. Markowski przedstawił wniosek, aby w wyższych oddziałach szkół

powszechnych było wprowadzone nauczanie niektórych przedmiotów handlowych oraz, aby w Łodzi była założona specjalna szkoła zawodowa typu istniejących w Krakowie i we Lwowie akademii handlowych. Dr. Konic motywował konieczność utworzenia szkół średnich, które zamykałyby całokształt nauczania w 6-ciu klasach. P. Kloss wykazał konieczność utworzenia specjalnych kursów i szkół rysunkowych.

Grupa pań z panią Henclową na czele złożyła umotywowane piśmienne życzenie utworzenia kursów i szkół zawodowych dla dziewcząt.

P. Miklaszewski zreasumował wywody zaznaczając, że poruszone kwestje organizacyjne muszą być przedstawione w listopadzie Sekcji szkół zawodowych jako materiał ankietowy.

Druga część konferencji była poświęcona sprawom szkolnictwa technicznego. W dyskusji zabierali głos pp. Miklaszewski, inż. L. Koźmiński, B. Gutke, inż. Nussbaum i inni. Omawiano kwestje reorganizacji i nowych podstaw szkoły rzemiosł istniejącej pod egidą chrześcijańskiego tow. dobr., utworzenia szkoły przemysłowej z wydziałami przedziałniczym, tkackim i farbiarskim, jak również niektóre kwestje dotyczące metodyki nauczania w szkołach technicznych.

Zabranie zakończono o godz. 2 popoł. Posiedzenie komisji technicznej i handlowej rozpoczęło się o godz. 4 i pół wiecz.

W komisji do spraw szkół technicznych przewodniczył p. Miklaszewski. Referaty w sprawie szkół średnich wygłosili pp. St. Przedpeński i Gutke, w sprawie szkoły rzemiosł inż. L. Koźmiński.

Postanowiono: przy szkole rzemiosł zorganizować szereg wieczorowych kursów dokształcających dla rzemieślników, oraz otworzyć od nowego roku szkolnego czterowydziałową średnią szkołę techniczną (przedziałniczą, tkacką, farbiarską i wykończalniczą). Szkoła ta mieścić się będzie w gmachu przy ul. Pańskiej № 115.

Wymienione szkoły mają być subsydjowane przez ministerjum i miasto.

Wreszcie postanowiono przedsięwziąć kroki w celu uruchomienia szkoły zawodowej dla kobiet.

Dziś, w drugim dniu odbędzie się zwiędanie szkoły rzemiosł gmachu dawnej szkoły

przemysłowej, gdzie mieści się obecnie sąd, oraz gmach Talmud-Tory.

Po południu zapowiedziano plenarne zebranie dla omówienia wniosków ustalonych w komisjach.

KRONIKA.

— Drobny przemysł.

Ważną stroną działalności Ministerjum Przemysłu i Handlu jest akcja w kierunku uruchomienia rzemiosł i drobnego przemysłu. Wyniki pracy Wydziału Rzemiosł i Drobny Przemysł dadzą straszyć się w poniżej przytoczonej tabelce:

Grupa metalowa: w ciągu lutego, marca, kwietnia uruchomiono 155 warsztatów z 901 robotnikami. Grupa drzewna: w ciągu tego czasu uruchomiono 14 warsztatów z 2,604 robotnikami. Grupa chemiczna: zajęła 195 robotników w 37 pracowniach. W grupie włókienniczej, zwiększa się znacznie działalność, w lutym były czynne 6 warsztatów, w kwietniu już 14 z 442 robotnikami. Razem pracuje 33 warsztaty z 520 robotnikami. Grupa skóry zajmuje w 54 warsztatach 253 robotników. W grupie spożywczej pracuje 967 robotników w 115 zakładach. Grupa papiernicza w 2 zakładach zajmuje 50 ludzi. Grupa ceramiczna w 3 zakładach 24 robotników.

— Odczyt.

a) We wtorek, dnia 3 czerwca, o godz. 7-ą i pół wieczorem, w sali „Domu Ludowego” (Przejazd 34) p. Jan Wołyński wygłosi odczyt na temat „Polski czyn zbrojny w ciągu ostatniego czterolecia”.

— Stopień doktora

wszech nauk lekarskich otrzymał na uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie Kazimierz Koliński, rodem z Łodzi, podchorąży I pułku artylerji wojsk polskich. Promocja odbyła się we wtorek 27 b. m. Nowopromowany jest synem doktora Józefa Kolińskiego i poświęca się również okulistyce.

— Muzycy.

Sekcja muzyków zawodowych chrześcijan, przy zwiazku pracowników teatralnych w Łodzi, zaprasza niniejszym wszystkich kolegów na ogólne zebranie w dniu 3 czerwca r. b. o godz. 3-iej po poł. w sprawie ogólnego porozumienia się i wybrania zarządu.

— Gdzie kawa?

Z poważnych sfer kupieckich, pisze „Gazeta Poranna”, otrzymujemy następującą informację: Przed miesiącem przybyły do Warszawy cztery wagony kawy surowej. Cały ten transport władze państwowe oddały do palenia trzem palarniom warszawskim i jednocześnie sfery kupieckie dowiedziały się, że kawa ta będzie oddana do sprzedaży ludności po 10 mk. za funt. Na skutek tego, na rynku warszawskim cena kawy spadła z 800 na 600 mk. za pud. Pomimo jednak upływu czasu, wystarczającego najzupełniej na wypalenie tej kawy, o rozpoczęciu jej sprzedaży nie ma słychać i skutek tego jest taki, że cena kawy na rynku znów podniosła się i to do 1,040 mk. za pud.

Z kroniki sądowej.

O zamordowanie syna. Wyrok.

Wczoraj o godz. 5-iej i pół po południu, przy napełnionej publiczności sali, sąd ogłosił wyrok następujący:

„W imię Rzeczypospolitej Polskiej sąd okręgowy, rozpatrzywszy sprawę Moszka Gutmana i Guca Gold postanowił: z mocy art. 25, 18, 30 i 31 oraz 453 kod. karnego, uznając 21-letniego Moszka Gutmana winnym zabójstwa z dn. 22-go grudnia 1918 r. na osobie 13-letniego Leona Golda — skazać go po pozbawieniu praw na 9 lat ciężkiego więzienia, a po zastosowaniu amnestji z dn. 8 lutego 1919 r., zmniejszyć mu tę karę o jedną trzecią i ostatecznie skazać go na 6 lat ciężkiego więzienia, oraz na zapłaceniu 300 mk. kosztów sądowych; Guca Gold dla braku dostatecznych dowodów sąd postanowił uniewinnić. Towar znaleziony i listy zwrócić prawym właścicielom, znalezione sznur zgłosić.”

Wyrok z motywami ogłoszony będzie za tygodnia.

Tajowniczo plany angielskie.

W kołach politycznych mówi się z coraz większą uwagą o zagadkowych ruchach akcji politycznej Anglii na północy Rosji, nad Bałtykiem. Akcja ta, jak twierdzą w kołach dobrze poinformowanych, ma służyć bardzo wybitnie interesom angielskim przede wszystkim, ale nie można jej nazwać szczerą wobec Polaków. Coś w zamysłach albiońskich kryje się niepokojącego, co śledzić nam potrzeba z całym wysiłkiem. Nagłe uznanie samodzielności Finlandji i Estonji, uznanie ich politycznej państwowości jest tu drogowskazem.

Rzekomo najnowszy plan angielski, popierany przez bardzo silną partję angielską nacjo-

nalno-demokratyczną, polega na utworzeniu niezależnego organizmu państwowego złączonych unją krajów: Estonji, Lotwy i Litwy, pod protektoratem politycznym i ekonomicznym Anglii. Dlatego Anglicy zastrzegli sobie w traktacie pokojowym port Kłajpedy (Memel), gdy przecież znacznie dla nich dogodniejszym byłoby, gdyby chodziło tylko o pewien magazyn na kontynencie dla zaopatrywania Rosji i krajów sąsiednich, port Ryski z ujściem Dźwiny.

Ze ta koncepcja polityczna kryłaby w sobie spore niebezpieczeństwa dla Polski, nie trzeba dodawać. Odbierałaby nam Litwę, której posiadanie w formie unji, na podstawie porozumienia obu narodów, jest jednym z punktów zasadniczych naszego programu politycznego.

Teatr i sztuka.

— Teatr Polski.

Występy Mary Mrozińskiej.

Dziś drugi i ostatni występ znakomitej artystki Mary Mrozińskiej, która w dzisiejszej świetnej lekkiej komedji Caillaveta i Fleura p. t. „Papa” będzie miała sposobność rozwiązać całe bogactwo swego wdzięku i talentu.

W sobotę o godz 4-ej po poł. nastrojowy dramat Heyermansa p. t. „Nadzieja”,
Wieczorem po raz drugi wspaniały dramat Andrejewa p. t. „Profesor Storicyn”

Iwonicz Dr. Józef Jasieński

858 4

Czarniecka Góra.

Uzdrowisko leśno-górskie, 3 wiorsty od st. Niekań, na linii Koluszki — Skarżysko. Wspaniałe warunki klimatyczne. Zdrowa, obfita i smaczna kuchnia. Djetetyka, wodolecznictwo, kąpiele słoneczne, kwaso-węglowe, ciecocińskie i wszelkie mineralne, elektryzacja. Ordynuje dr. W. Smoleński. Mieszkania dla rodzin z kuchniami do wynajęcia. W głównym sezonie przedstawienia teatralne, koncerty, reuntony, wycieczki i zabawy.

Informacji udziela dr. W. Smoleński, ul. Andrzeja № 5,
Adres: Czarniecka Góra, p. Niekań.

895 6

Krycie, reperacje i smolowanie

Dachów papowych

wykonywa solidnie przedsiębiorstwo robót dekarских i asfaltowych

Jan Maciński
Łódź, Senatorska № 13
(dom własny).

772-15

Dyrektor 8-io kl. Wyższej Szkoły Realnej

L. SIENNICKIEJ

Piotrkowska 157

zawiadamia, iż egzaminy dla nowowstępujących zaczynają się dn. z czerwca o godz. 4-ej po południu. Zapisy przyjmuje kancelarja szkoły codziennie od 10-ej do 2-ej.

963: 1

W 4 kl. Progimnazjum żeńskim

M. Hansenówny

Piotrkowska 209

egzaminy dla uczennic nowowstępujących rozpoczną się dnia 2-go czerwca o godz. 3 po poł.

926: 2

W 8-o kl. Gimnazjum Filologicznym

A. Zimowskiego

w Łodzi, ul. Targowa № 63

egzaminy dla uczniów nowowstępujących rozpoczną się dnia 10 czerwca o godz. 9-ej rano.

Podania przyjmuje kancelarja szkoły codziennie do 7 czerwca włącznie.

883 3

Dyrektor St. Przędziecki.

Krem od swierzhy „MUKUNA”

- usuwa takową szybko i radykalnie w ciągu 5 dnk
- nie zawiera części stałych
- przy wcieraniu całkowicie wchłania się w skórę
- posiada miły zapach.

Apteka Jana Werocznego, Bednarska róg Furmańskiej

Cena 7 mk. 50 fenig. adać wszędzie.

Skład na Łódź: Lubczyński, Lutomska 21.

Drobne ogłoszenia:

Knpno:

Kupuję różne resztki płacę naj-
lepsze ceny. Kilińskiego 40
m. 10, II piętro front. 2632-4

Maszynę przedzainiczą na len
kupię. Listownie z podaniem
ceny: F. Spychala, wieś Klonowa,
pow. Sieradzki, poczta Lututów.
2369-2

Sprzedż:

A. A. Meble sprzedaję: szafy,
łóżka, kredensy, otomany,
garnitur cały, lodownię oraz
pianino. Piotrkowska 103. Przędziecki.
2391-6

A) Łóżka, materace, szafy, biel-
liźniarkę, otomanę, lustra,
biurko szafkowe, stół, krzesła,
wieszak, rogi jelenie, słupki,
etażerki, komodę, wyprzedam
zaraz tanio. Piotrkowska 225-3
I p. front. 2800-3

A. Łóżka, szafy, bielźniarkę,
kredens, stół, krzesła, otomanę,
komodę, salon, sprzedam.
Karola 8-14, lewa oficyna I piętro.
2835-2

Zachodnia 68. Fabryka wag
A. poleca wagi wozowe oraz
dziesiętne i przyjmuje wszelkie
w zakres tej specjalności wcho-
dzące reparacje. 2543-2

A. Meble sprzedam tanio. Sien-
kiewicza 59-4, oficyna, I
wejście I piętro. 2814-1

D o sprzedania sklep korzenny,
Milsza 24. 2789-4

D o sprzedania dom muirowany
z piekarnią. Ulica Wilanowska
№ 6, w Widzewie. Wiadomość:
ul. Targowa № 16, w piekarni
przy Gazowni. 2890-1

Dom muirowany parter i piętro,
D z ogrodem, przy Szosie Pa-
bjanickiej, obok ogrodu Wene-
cji do sprzedania za mk. 32,000.
Wiadomość: Nawrot 56, sklep
galanteryjny. 3863-2

Kredens, stół, otomanę, krzesła,
biurko, szafy, maszynę dobrą
do szycia, sprzedam. Kilińskiego
№ 107 m. 24. 2820-p.2

Maszynę do pisania sprzedam.
Kilińskiego 135 m. 8 od 4-5.
2867-1

Maszynę do szycia, gramofon,
łóżka, lustro i drobniżgi wy-
jeżdżając sprzedam. Nowo-Ce-
gielniana 40-1. 2894-1

Meble nowe i używane sprze-
dam po cenach najniższych.
Orla 23, stolarnia. 2527-7

Magiel tanio do sprzedania.
Widzewska 148, stróż wskaże.
2782-sp.1

Power sprzedam. Chojny, Pias-
kowa 4 m. 5.
2771-nsp.nsp.2

Sprzedam 7 biurk używanych,
szafkę do książek, 12 krze-
seł biurowych i maszyną do pi-
sania «Remington» oraz różne
meble. Anny № 1, F. Miłkzew-
ski. 2837-3

Power nowy B.S.A. sprzedam.
Chojny, Piaskowa 4-5.
2854-p.nw3

Polwaga resorowa i wóz do
R węgla w dobrym stanie do
sprzedania. Adres: Radogoszcz,
Długa 23, wiadomość w piekar-
ni. 2318-1

Power mało używany sprzedam.
R Wólczańska 225 m. 19, od 6-
8 wieczór. 2833-2

Sprzedam dom drewniany z o-
grodem owocowym. Wiznera
30, u gospodarza. 2627-1

Sklep spożywczy do sprzedania
S z powodu wyjazdu. Brzeziń-
ska № 6. 2817-1

Sklep spożywczy do sprzedania.
S Radwańska 17. 2801-3

Sprzedam sklep spożywczy.
S Rozwadowska 18. 2785-2

Sklep do sprzedania. Ulica Prze-
jazd № 14 II piętro, front.
2883-2

Urządzenie sklepowe sprzedam.
U Nowo-Krótką 20 m. 18.
2860-2

Willa 12 pokojów, budynek go-
spodarskie i 6 morgi ziemi,
w tem ogród owocowy i dziki
w Galkówku, naprzeciwko dwor-
ca, tanio do sprzedania. Wiadomość
na miejscu u Ulejskiego.
2862-wp.5

Ziemi ornej 7 1/2 morgi do sprze-
dania pod Pabjanicami (blisko
miasta). Wiadomość w Rzgowie,
w sądzie. 2781-1

Różne:

Chećnie bym przystąpiła do spół-
ki restauracji 2-go rzędu, ja-
łodajni lub mleczarni z dostawą
produktów wiejskich. Łaskawe
oferty sub „M. N.” w Roz-
woju. 2875-2

Dziewczynna uczciwa, wiejska,
D poszukuje miejsca. Oferty w
administracji Rozwoju pod lit.
„Z. W. 25” 2725-1

Proszę o pomoc w Pary-
żu. Odgaduje procesy, kra-
dzieże, obroty handlowe, zdol-
ności, choroby i miłość. Juliusza
13-46, prawa oficyna, II piętro.
2748-5

Młody, inteligentny człowiek
M pragnie otrzymać posadę w
składzie aptecznym, dobrze obe-
znany z praktyką apteczną. Łaskawe
oferty w admin. Rozwoju
pod „Aptecznym”. 2823-1

Lokal sklepowy blisko Piotrkowskiej, ewentualnie z patentem, urządzeniami, elektrycznością, zdolny na każdy interes, do wynajęcia. Oferty w Rozwoju pod „Lokal”. 2848-2

Paniątka poika wyjedzie na
P wieś do dzieci początkujących z muzyką. Wiadomość: Przejazd 51-12. 2847-p.1

Panjonat w Podgębiniu, w
P lesie, blisko woda, 10 minut
od kolejki, 10 i 15 mk. dziennie.
Wiadomość: Andrzeja 4, Związek
Nauczycielski, lub Staro-Ce-
gielniana 66 m. 16, front.
2751-sp.wc6

Poszukuje 3-4 pokojów nie
P wyżej I piętra, na biuro rów-
nież skład. Oferty składać: Al.
Kościuszki 29 m. 7. 2841-1

Pokój umeblowany z oddziel-
nem wejściem, światłem i u-
slugą jest do wynajęcia. Rozwa-
dowska 6 m. 4, I piętro, wejście
z podwórza. 2873-2

Potrzebna osoba do szycia bie-
lizny. Przejazd № 14 II pię-
tro, front. 2884-1

Paniątka z 7-io klasowem wy-
kształceniem, skromnych wy-
magań, poszukuje kondycji na
na wsi. Łaskawe oferty proszę
składać pod lit. „A. G.” do adm.
Rozwoju. 2882-j4

Pokój kawalerski z oświetle-
niem i osobnym wejściem do
wynajęcia zaraz. Wiadomość w
Rozwoju. 2157-0

Z powodu wyjazdu odstąpię za-
raz 4 pokoje z kuchnią i
wszelkimi wygodami wraz z
całkowitem umeblowaniem. Wiadomość:
W-ny St. Kubiak, Al.
Kościuszki № 41. 2892-2

Zagubione dokumenty.

Elza Wilke zagubiła paszport
E niemiecki wydany w Łodzi.
2876-2

Grus Marjanna zagubiła pasz-
port tymczasowy wydany w
Łodzi. 2866-2

Rygalski Józef zgubił portfel
R z pieniędzmi i różne dokum-
enty. 2839-2

Splawska Stanisława zagubiła
S legitymację chlebową wydaną
na 3 osoby. 2837-1

Zaginał weksel na 50 rubli ży-
rowany przez Antoniego i
Marię Wójcików. Ostrzegam
przed nabyciem takowego, gdyż
jest nieważny. 2824-2